

Πήραν τὴ στερφοκάλεσμα μὲν τὸν λαμπρὸν κουδούνι,
πού 'χι γλωσσίδια δώδικα, φουνές τριανταπέντι
"Ηπ. (Άρτοπ.) Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ. γ) Τὸ ἀνδρικὸν μόριον
Στερελλ. (Τριχων.) Συνών. βιλλὶ 2. δ) 'Ο κανών, ἡ βε-
λόνη τοῦ ζυγοῦ ἢ τῆς πλάστιγγος σύνθη. 'Ἡ σημ. καὶ εἰς
Σομ. ε) 'Ἡ γλωττὶς πνευστοῦ μουσικοῦ ὄργανου πολλαχ. καὶ
Τσακων. στ) 'Ἡ γραφὶς Κρήτ. ("Αγιος Γεώργ. Νεάπ. κ.ά.):
Δῶσ' μου 'να γλωσσίδι νὰ γράψω Κρήτ. Τὰ γλωσσίδια γρά-
φουν πχὶδι καλὰ "Αγιος Γεώργ. ζ) Τὸ ἔμβολον τῆς κλειδαριᾶς
Μακεδ. (Σισάν.) η) 'Ο γαργαρεών Ρόδ.—Κορ., "Ατ., 4.82—
Λεξ. 'Ελευθερουδ. Δημητρ. Συνών. σταφυλὴ 1 της θ. θ) 'Ἡ
κλειτορὶς τοῦ γυναικείου αἰδοίου σύνθη.: 'Ἄσμ.

Τοῦ μουνιοῦ σου τὸ γλωσσίδι | μοῦ 'δωσε κλοτσιὰ
'ς τ' ἀρχίδι

Πελοπν. (Γαργαλ.) Συνών. γλωσσιδάκι 2. ι) Τὸ στό-
μιον, ἡ προεξοχὴ τοῦ λύχνου, διὰ τῆς ὁποίας διαπερᾶται τὸ
ἔλλογον 'Αντικύθ. Εξβ. (Κάρυστ.) Κρήτ. ("Αγιος Γεώργ.
Κατσιδ. Νεάπ. Σέλιν. κ.ά.): Τὸ φ'τῆλ' τοῦ λύχνου ἐξέσυρ'
ἀπὸ τὸ γλωσσίδι (ἐξέσυρε = ἔφυγε ἀπὸ τὴν θέσιν του) "Α-
γιος Γεώργ. Συνών. καντηλή ή θρόα. ια) Μικρὸν ἑξάρ-
τημα τοῦ ὑδρομύλου ἐκ λευκοσιδήρου ἐξέχον τῆς ἀλευροδό-
χης εἰς τὴν ὁποίαν διοχετεύει τὸ ἀλευρον Κρήτ. (Νεάπ.)
ιβ) 'Ἡ αιχμὴ τοῦ ἀγκίστρου Κρήτ. Πελοπν. (Αλιγιάλ.) ιγ) Τὸ
μέρος τοῦ ἀρότρου τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ ποδάριον Ρόδ.
Χάλκ. ιδ) 'Ο ἵκτερος, τῆς σημασίας προελθούσης ἐκ τῆς συν-
ηθείας ν' ἀποκρύπτεται, πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ, ἡ ὑπογλωτ-
τίς, θεωρουμένη μικρὰ γλῶσσα, λόγῳ τῆς θέσεώς της Τσα-
κων. (Μέλαν.): "Ο 'σ' δροῦνα π' ἔν' ἔχουντα τὸ γρουσσὶ τὸ
καμπζί; (δὲν βλέπεις ὅτι ἔχει τὸν ἵκτερον τὸ παιδί;) ιε) Τὸ
ἐκλεπτυσμένον ἀκρον σανίδος, τὸ εἰσερχόμενον εἰς ἐντομὴν
ἄλλης τοιαύτης Λεξ. 'Ελευθερουδ. Δημητρ. Συνών. γλωσ-
σιδα 7. ιστ) Μικρὰ προεξοχὴ ἐπὶ μεταλλικῶν ἀντικειμένων,
ῶς ἡ ἐπὶ τοῦ κάλυκος, χρησιμεύουσα διὰ τὴν συγκράτησιν
τοῦ βλήματος ἐντὸς τοῦ φυσιγγίου Λεξ. 'Ελευθερουδ. Δη-
μητρ. ιζ) 'Ἡ βάλανος τοῦ ὅπλου Λεξ. 'Ελευθερουδ. κ.ά.
ιη) 'Ἡ λεπίς τῆς ρυκάνης Ν. 'Εστ. 16 (1934), 844. ιθ) 'Ὑπὸ
τὸν τύπ. γλωσσιδία τά, ἡ δισχιδὴς γλῶσσα τοῦ ὄφεως
"Ηπ. (Δωδών. Ιωάνν. κ.ά.) Θεσσ. (Δομοκ.) Θράκ. (Σουφλ.
κ.ά.): "Ἐβγινι (ἡ οὐχιὰ) τὰ γλωσσίδια τ' εἰς τὸ γλείφουνταν
Δομοκ. κ.ά. 4) Τὸ πτηνὸν λυγῆ, δοκον. μυρμηκοφάγος Ζάκ.
Σίφν.: 'Ἐπῆγε 'ς τὸ γουφόλογγο κ' ἐσκότωσε ἐφτὰ γλωσ-
σίδια Ζάκ. Συνών. ἀγιοπούλλι, ἀναγελάστρο, γλωσσα 11, γλωσσαρᾶς 2, γλωσσας 3,
καλλιαγός, μερμηγκολόγος, μερμηγκοφάγος, στραβολαίμης, σφοντύλι.

'Ἡ λ. καὶ ώς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γλουσσιδ' Μακεδ. (Νέο
Σούλ.)

γλωσσιδιάζω ἐνιαχ. γλωσσιδίζον Στερελλ. (Αἴτωλ.
Ακαρναν.)

Ἐκ τοῦ ούσ. γλωσσιδία.

'Αναρτῶ, τοποθετῶ τὸ γλωσσίδι εἰς τὸν κώδωνα ἐνθ' ἀν.:
Γλουσσιδιάσαμι τὸν καμπάνα Αἴτωλ.

γλωσσιδιασμα τό, ἐνιαχ. γλουσσιδιασμα Στερελλ.
(Αἴτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γλωσσιδία.

'Ἡ τοποθέτησις γλωσσιδίας εἰς κώδωνα ἐνθ' ἀν.:
Θέλη γλουσσιδιασμα ἡ καμπάνα.

γλωσσίζω Θήρ. 'Ικαρ. (Εῦδηλ. κ.ά.) Κύθηρ. Μῆλ. Πε-
λοπν. (Μαραθ. κ.ά.) γλουσσίζον Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.)
Θεσσ. (Δομοκ. Ζαγόρ.) Θράκ. (Στενήμ.)

'Ἐκ τοῦ ούσ. γλωσσιδία.

1) Διὰ τῶν ἐμπροσθίων ἀκρων τῆς γλώσσης γεύομαι κάτι,
δοκιμάζω τὴν γεῦσιν ἔδωδιμων Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.)
Θεσσ. (Δομοκ. Ζαγόρ.) Θράκ. (Στενήμ.) 'Ικαρ. (Εῦδηλ.
κ.ά.) Πελοπν. (Μαραθ.) Σάμ.: Δὲν τὸν γλώσσισα (δὲν τὸ
ἐγεύθη) Φιλιππούπ. Δὲ γλώσσησα φέτου κρέας Δομοκ.
Συνών. γεύσις Α2, γλωσσιδία 1, γλωσσιδία 1,
δοκιμάζω 1. 2) Είμαι αὐθαδης, φέρομαι αὐθαδῶς Θήρ.
Κύθηρ. Μῆλ. : Μή γλωσσίζης Κύθηρ. Συνών. γλωσ-
σιδία 2, γλωσσιδία 3. 3) 'Ἐπὶ τῶν φυτῶν τῶν δη-
μητριακῶν, ἐκβάλλω τὸ πρῶτον φύλλον, τὸ διποῖον δμοιάζει
πρὸς μικρὰν γλῶσσαν 'Ικαρ. (Εῦδηλ.)

γλωσσίκα ἡ, Πόντ. ("Οφ. κ.ά.)

'Ἐκ τοῦ ούσ. γλωσσιδία καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίνα. Πβ. βαρελίνα.

1) 'Ἡ μικρὰ γλῶσσα, ἡ γλῶσσα τῶν νηπίων ἐνθ' ἀν.: Τὸ
μωρὸν ἡ γλωσσίκα. Τὸ μωρὸν ἐγβάλλει τὴ γλωσσίκα 'θε.
Συνών. γλωσσιδία 1, γλωσσιδία 1, γλωσσιδία 1,
γλωσσιδία 1, γλωσσιδία 1, γλωσσιδία 1, γλωσσιδία 1.
2) Είδος φυτοῦ, πιθαν. τὸ 'Αρνόγλωσσον τὸ μεῖζον (Plantago ma-
jor) τῆς οίκογ. τῶν 'Αρνογλωσσιδῶν (Plantaginaceae).
Συνών. ἀρνόγλωσσον, γλωσσιδία 1, πεντάνευρον.
γλωσσιδία 1, γλωσσιδία 1, γλωσσιδία 1.

γλωσσίλι τό, 'Απουλ. (Καλημ.) λωσσίλι 'Απουλ. (Κα-
λημ.)

'Ἐκ τοῦ ούσ. γλωσσιδία καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίνα.

Γλωσσίλι 1, τὸ διπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: Νὰ σοῦ πέσῃ τὸ

λωσσίλι (ἀρά).

γλωσσίνα ἡ, Σύμ.

'Ἐκ τοῦ ούσ. γλωσσιδία καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίνα.

'Ο ἱχθὺς Βλέννιος ἡ φολίς (Blennius folis) τῆς οίκογ.
τῶν Βλεννιιδῶν (Blenniidae). Συνών. εἰς λ. γλίνος 1,
γλίτσα 10, γλίτση 4.

γλωσσινδς ἐπίθ. ἀμάρτ. Ούδ. γλωσσινδς Πελοπν.
(Λεύκτρ.)

'Ἐκ τοῦ ούσ. γλωσσιδία καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίνα.

Είδος σταφυλῆς ωριμαζούσης πρωτόμων.

γλωσσίτα ἡ, Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ.)

'Ἐκ τοῦ ούσ. γλωσσιδία καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίτα,
περὶ τῆς διπ. βλ. 'Ανθ. Παπαδοπ., Γραμμ. Ποντ. διαλ., 131.

1) 'Ἡ ἐπιγλωττὶς Πόντ. 2) Είδος φυτοῦ, πιθαν. τὸ 'Αρνό-
γλωσσον τὸ μεῖζον (Plantago major) τῆς οίκογ. τῶν 'Αρνο-
γλωσσιδῶν (Plantaginaceae). Συνών. βλ. εἰς λ. γλωσ-
σιδία 2. 2) Πλέγμα τοῦ περὶ τὴν πτέρναν τημήματος τοῦ
περιποδίου, τὸ διποῖον έχει σχῆμα γλώσσης Πόντ.

γλωσσίτης δ, Λεξ. Πρω. Δημητρ. γλουσσίτης 'Ηπ.
(Ζαγόρ. κ.ά.)

'Ἐκ τοῦ ούσ. γλωσσιδία καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίτης.

1) Γλωσσαλγία Λεξ. Πρω. Δημητρ. : Τὸν ἐπιασε γλωσ-

σίτης Λεξ. Δημητρ. 2) Ἀκράτεια γλώσσης, ἀκριτομυθία, φλυαρία, τῆς σημασίας προελθούσης ἐκ τῆς δοξασίας διτὶ ἡ γλωσσαλγία προκαλεῖ ἀκράτειαν τῆς γλώσσης Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.): "Ἐχ̄ι αὐτὸς τοὺς γλουσσίτ̄" (εἶναι ἀκριτόμυθος, φλύαρος).

γλωσσίτσα ἡ, κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. κ.ά.) γλουσσίτσα βόρ. Ιδιώμ. γλουσσίτσα Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Τύποιορ. τοῦ οὐσ. γλῶσσα διὰ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίτσα.

1) Μικρὰ γλῶσσα κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. κ.ά.): "Ἐχει μιὰ γλωσσίτσα τοσηδὰ (= πολὺ μικρὸν). Ἐδάγκασε τὴ γλωσσίτσα του τὸ μωρὸ κοιν. Κάποιος τὸ κακομελετάει τὸ παιδί μας ποὺ ἐδάγασε τὴ γλωσσίτσα του Ἐρεικ. Καὶ μασῶντας ὀλοένα καὶ παίρνοντας μὲ τὴ γλωσσίτσα της τὰ λεγομένα φίχουλα ἀπὸ τὸ στρατόχαρτο, τοῦ ἐπρότεινε δειλὰ νὰ πάνε τὸ σπίτι της Γ. Ξενόπ., Κοσμ. πρωτοξυπν. 100 || Ἄσμ.

"Ἄροιξ" ἀχείλι μου πλωφί, καρδιὰ φαρμακωμένη, καὶ ἀρχίνησε, γλωσσίτσα μου, σὰν πού σου μαθημένη (μοιρολ.) Πελοπν. (Καρβελ.)

"Ἄρχίνησε, γλωσσίτσα μου, καὶ σὺ καημένο στόμα!" (μοιρολ.) Πελοπν. (Καρυόπ.)

Μόρ' τὴ γλουσσίτσα μ' φῆστι μι κὶ τοὺς διξὲ μ' τοὺς ζέρ.

Θράκ. (Σουφλ.)

Κάνει ἀρχὴ τὸ τὰ μάτια του τὰ γαλοζυμωμένα, ὑστεραὶ τὸ τὰ φρυδάκια του τὰ γαῖτανοπλεγμένα καὶ ὑστεραὶ τὸ γλωσσίτσα του τὴν ἀδηνολαλοῦσα (μοιρολ.) Πελοπν. (Μάν.) Συνών. βλ. εἰς λ. γλῶσσα σάκι 1. 2) Ἡ γλῶσσα ὡς ὅργανον τοῦ λόγου μετὰ θωπευτικῆς ἢ εἰρωνικῆς σημασίας κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. κ.ά.): "Ἐλέθηκε ἡ γλωσσίτσα του καὶ τὰ λέει τώρα τὰ λογάκια του. Δὲ σταματάει ἡ γλωσσίτσα της. Ἡ γλωσσίτσα της πάει ροδάνι. Δέθηκε ἡ γλωσσίτσα της. Λύθηκε ἡ γλωσσίτσα της καὶ δὲν ξέρει τί λέει κοιν. || Φρ. Κόβει καὶ ράβει ἡ γλωσσίτσα της (εἶναι γλωσσώδης καὶ φλύαρος) Ἀθῆν. || Ἄσμ.

Γιουμός" ἡ στόμας τ' αἷματα, τὰ χεῖλα του φαρμάκι καὶ ἡ δόλια ἡ γλωσσίτσα του λαλεῖ σὰ χιλιδόνι Μακεδ. (Χαλκιδ.)

"Ἄρχίνησι, γλουσσίτσα μου, τραγούδια ν' ἀραδιάσῃς, τοὺς φίλους σου τοὺς καλιστοὺς νὰ τοὺς ἴγκουμαάσῃς Θράκ. (Μάδυτ.) 3) Μεταφ., ὁ φλύαρος, κακολόγος, αὐθάδης κοιν.: Εἶναι μιὰ γλωσσίτσα! κοιν. Σοῦ ναι μιὰ γλωσσίτσα φτούνη φτοῦ ποὺ δὲν παίρνει παραπάνον Γαργαλ. Εἴνι γλουσσίτσα ἡ ὥραί τ'. Δὲν τὰ βγάν' σέ πέρα μι τ' αὐτή. Μύτικ. 4) Ὁ γαργαρεών, ὁ σταφυλίτης Δαρδαν. (Λάμψκ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. κ.ά.) Συνών. γλῶσσα σάκι 1, καὶ πανέλι, σταφυλᾶς, σταφυλίτας. 5) Ὁ ἰχθύς γλῶσσα σάκι εἰς μικρὸν εἰσέτι ἀνάπτυξιν Ἐρεικ. Κέρκ. Μαθράκ. Οθων. Παξ.: Γιὰ κολατσιὸ ἐπῆρε φωμὶ ἀγωνάρι καὶ μιὰ γλωσσίτσα γιὰ προσφάτι (φωμὶ ἀγωνάρι = γωνία ἀρτου) Ἐρεικ. Συνών. γλῶσσα σάκι 2. 6) Πᾶν τὸ προέχον ὡς μικρὰ γλῶσσα, ἥτοι α) Μικρὰ φλόξ σύνηθ.: Τὸ λιανόκερο κολλημένο τὸν τοῖχο, χύνει μὲ τὴ μικρὴ γλωσσίτσα του μελαγχολικὸ φῶς Α. Καρκαβίτσ., Ζητιάν., 166. β) Μικρὰ γλωττίς κώδωνος ἐνιαχ. γ) Στενὴ λωρίς γῆς εἰσχωροῦσα εἰς τὴν θάλασσαν σύνηθ. δ) Στενὴ λωρίς θαλάσσης εἰσχωροῦσα εἰς τὴν ξηρὰν ἐνιαχ.: Σὲ μερικὰ μέρη

μάλιστα κοβόταν δλως διόλον ἀπὸ μιὰ γλωσσίτσα θάλασσας, ποὺ θὰ χρειαζόταν γεφυράκι γιὰ νὰ τὴν περάσῃ κανεὶς Γ. Ξενόπ., Κοσμάκ. 143. ε) Εἶδος κτενίσματος, κατὰ τὸ ὄποιον μικραὶ ποσότητες τριχῶν σχηματίζουν περὶ τὸ μέτωπον ἡ τοὺς κροτάφους μικρὰς γλώσσας ἐνιαχ.: Τῆς πᾶνε καλὰ οἱ γλωσσίτσες, γιατὶ εἶναι πολλὲς Ἀθῆν. κ.ά. Συνών. κλοκός, λόιδος, μντάκι, ραμόνια στο. στ) Τὸ περὶ τὴν πτέρων τμῆμα τοῦ περιποδίου, ἔχον προφανῶς σχῆμα μικρὰς γλώσσας Πόντ.

γλωσσίτσι τό, Ἐρεικ. Κέρκ. Μαθρ. Οθων. Παξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γλῶσσα σάκι τῆς παραγωγ. καταλ.-ίτσι.

1) Ἡ μικρὰ γλῶσσα, συνήθως ἡ γλῶσσα τῶν νηπίων. Συνών. βλ. εἰς λ. γλῶσσα σάκι 1. 2) Ὁ ἰχθύς γλῶσσα εἰς μικρὸν εἰσέτι ἀνάπτυξιν. Συνών. γλῶσσα σάκι 5.

γλωσσιώτικος ἐπίθ. ἀμαρτ. Ούδ. γλωσσιώτικο Λ. Μωραΐτιδ., Διηγ. 3.93.

Ἐκ τοῦ τοπων. Γλῶσσα σάκι τῆς παραγωγ. καταλ.-ίτσι.

Εἶδος οἴνου προερχομένου ἐκ τοῦ χωρίου Γλῶσσα τῆς Σκοπέλου: "Ἐπεργαντὸν ἀπὸ τὸ σπίτι τὰ χρειαζούμενα, ἐγέμιζε καμμιὰ δαμιζάνα μαῦρο γλωσσιώτικο καὶ καμμιὰ χιλιάρικη μοσχᾶτο ἐντόπιο.

γλωσσοβοιδὲ ἡ, Ἡπ. (Θεσπρωτ.) γλωσσοβοιδὲ Ἡπ. (Μαργαρ. Πάργ.) — Γ. Χατζίδ. ΜΝΕ, 2,162.

Τὸ φυτὸν "Ἐχιον" τὸ κοινὸν (Echium vulgare), τῆς οἰκογ. τῶν Τραχυφυλλιδῶν (Boraginaceae) ἔνθ' ἀν.

γλωσσόβοιδο τό, ἐνιαχ. γλουσσόβοιδον Ἡπ. ("Αγγαντ. Καταρρ. Μελισσ. Πλάκ. Πράμαντ. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γλῶσσα σάκι βόιδι.

Γλῶσσα σάκι βόιδι, τὸ δπ. βλ., ἔνθ' ἀν.: Κεῖν' τοὺς χοντράροι μὲ τὸ στινὸ τοὺς φύλλους εἶνι γλουσσόβοιδον "Αγγαντ.

γλωσσοβόλημα τό, Λεξ. Δημητρ. γλωσσοβόλισμα Κορ. "Ατακτ. 4,82. — Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ.

Ἐκ τοῦ ρ. γλῶσσα σάκι βόιδι. Ο τύπ. γλῶσσα σάκι βόιδι σμα καὶ εἰς Σομ.

1) Ἡ βολὴ διὰ τῆς γλώσσης, ἡ κακολογία Κορ., ἔνθ' ἀν. — Λεξ. Δημητρ. Συνών. καὶ ο γλῶσσα σάκι βόιδι. 2) Μικρολογία, φλυαρία Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ. Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ.

γλωσσοβολῶ Κρήτ. (Κατσιδ.) — Κορ., "Ατακτ. 482—Λεξ. Βλάχ. Βάιγ. Μπριγκ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γλῶσσα σάκι τῆς παραγωγ. καταλ.-βόιδι. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Βάλλω, κτυπῶ διὰ τῆς γλώσσης Λεξ. Δημητρ.: Γλωσσοβολάει τὰ σάλια του. β) Μεταφ., ἐπιτίθεμαι διὰ τῆς γλώσσης, διὰ λόγων Κρήτ. (Κατσιδ.): Δὲν εἶναι νὰ τοῦ ποῦνε πρᾶμα, καὶ γλωσσοβολῆ (πρᾶμα = κάτι τὸ ἐλάχιστον). "Ο, τι κι ἄνεν τοῦ ποῦνε, γλωσσοβολῆ. 2) Φλυαρῶ, μικρολογία, φλυαρία Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ. Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ. 3) Κακολογῶ, συκοφαντῶ Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. "Ο σημ. καὶ εἰς Σομ. Συνών. βλ. εἰς λ. γλῶσσα σάκι βόιδι ρω. ΑΙΒ.

